

РЕШЕНИЕ

№ 547

гр. София, 22.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 10 състав,
в публично заседание на 07.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариета Райкова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **10570** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).

Образувано е по жалба на И. К., гражданин на У. с предоставена временна закрила в РБългария, ЛНЧ [ЕГН], представляван от адв. П. Ж., срещу Заповед № ЗСПД/Д-А/16804/02.10.2023г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – Б., с която е отказано отпускане на еднократна помощ за ученик, записан в първи клас.

В жалбата се твърди незаконосъобразност на оспорената заповед, като се посочва, че ограничението, съдържащо се чл.3, т.5 от ЗСПД (относно изискването за международен договор и във връзка със семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната) е в противоречие с чл. 39, ал.1, т.4 Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/ и чл.2, ал.6 от Закона за социалното подпомагане /ЗСП/. Жалбоподателят се позовава на чл.13, т.2 от Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20.07.2001г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила при масово навлизане на разселени лица, както и първостепенно на Конвенцията на ООН за правата на детето, която съобразно чл.5, ал.4 от Конституцията има предимство пред нормите на вътрешното законодателство. Моли за отмяна на оспорената заповед.

В проведеното по делото съдебно заседание жалбоподателят чрез процесуалния си представител поддържа жалбата и моли тя да бъде уважена по

изложените в същата съображения.

Ответникът – директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ Б. не изпраща представител. В депозирано писмено становище изразява позиция за неоснователност на жалбата, позовавайки се на чл.3, т.5 от ЗСПД, неподвиждащ възможност за отпускане на семейни помощи на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила и с чиито държави България няма сключен международен договор.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

Жалбоподателят И. К. е гражданин на У., баща на детето А. К., която също е украински гражданин, [дата на раждане] и вписана като придружавано дете под 14г. в издадената регистрационна карта от ДАБ при МС №[ЕИК], със срок на валидност 04.03.2024г. на майка й М. К..

На 26.09.2023г. жалбоподателят К. е подал Заявление – декларация вх. № ЗСПД-Д-А/16804 за отпускане на еднократна помощ по чл. 10а от ЗСПД и във връзка със записването в първи клас на А. К.. Въз основа на подаденото заявление директорът на дирекция „Социално подпомагане“ Б. е издал оспорената в настоящото производство Заповед № ЗСПД/Д-А/16804/02.10.2023г., с която е отказал отпускането на исканата помощ. В заповедта са изложени мотиви, че г-н К. не отговаря на условието на чл.3, т.5 от ЗСПД- право на помощи имат семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна- няма подписан договор за социална сигурност между Република България и Република У..

Заповедта е връчена на 04.10. 2023 г.

Жалбата е подадена в срок, от лице с правен интерес и срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган съобразно предоставените му правомощия, в изискуемата форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона:

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10а ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл.3, т. 5 ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

По силата на Решение № 144/10.03.2022г. на МС е предоставена временна закрила на разселените лица от У. в съответствие с Решение за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (ЕС) 2022/382 от 04 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от У. по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила. Временната закрила се предоставя от 24 февруари 2022 г. за срок от една година. С Решение № 212 от 23.03.2023 г. на основание чл. 2, ал. 2 ЗУБ във връзка с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 04.03.2022г., Решение на ЕК за автоматично удължаване на действието на Директивата с два пъти по шест месеца, считано от март 2023г., е удължен срокът на предоставената временна закрила до 04 март 2024г.

В случая се касае за лице, на което е предоставена временна закрила.

Според чл.2, ал.3 от Закона за социалното подпомагане право на социални помощи имат българските граждани, семейства и съжителстващи лица, които поради здравни, възрастови, социални и други независещи от тях причини не могат сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество, или с помощта на задължените по чл. 140 от Семейния кодекс да ги издържат лица да осигуряват задоволяване на основните си жизнени потребности. Съгласно ал.6 на същата разпоредба, от правото по ал. 3 се ползват и чужденците с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, и чужденците, ползващи се от временна закрила, и лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

Съответно, ЗСПД не съдържа изрична регламентация дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т.4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане. Следователно, жалбоподателят, както и малолетното му дете, могат да се ползват от правата и задълженията на чужденец с предоставена временна закрила. И. К. пребивава и отглежда детето си в Република България, има настоящ адрес в [населено място], видно от издадената му регистрационна карта за чужденец, в която е посочено и правното основание за пребиваване - чл.39, ал.1, т.1 от Закона за убежището и бежанците. Разпоредбата на чл.3, т.5 ЗСПД не съдържа специални разпоредби относно приложимостта ѝ за чужденци с предоставена временна закрила, но предвижда права за чужденци, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. Именно по силата на друг закон - Законът за убежището и бежанците, по-конкретно на чл. 39, ал.1, т.4, както и на чл.2, ал.6 от ЗСП, жалбоподателят и като законен представител на малолетното дете, има право на социално подпомагане – в случая на разглежданите семейни помощи за деца.

Тълкуването, което прави ответникът за различно значение на социалните и семейни помощи е правилно само относно концептуалното им значение. По своя замисъл семейните помощи за деца са особен вид социални помощи, но различни от социалните помощи в системата на социалното осигуряване (Решение № 2 от 2006 г. по к.д. № 9 от 2005 г. на Конституционния съд на Република България). Те са част от социалното подпомагане като елемент от социалната политика на държавата по насърчаване и закрила на семейството, майчинството и децата (чл. 14 от Конституцията) и част от формулираното в Конституцията, с оглед характера ѝ на социална държава, изискване да подпомага родителите при осъществяването на тяхното право и задължение да отглеждат и възпитават децата си (чл. 47, ал. 1 от Конституцията).

Отделно от това, даденото с оспорваната заповед тълкуване на нормата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не съответства и на разпоредбата на чл. 28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна

закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Съгласно посочената разпоредба държавите членки полагат грижи получените статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

В т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е посочено, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила (каквото е и настоящия случай), следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право. Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право, като съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. В този смисъл предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход и като едно от основните обезщетения. България като държава членка е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат с посочения акт, а именно получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка.

В този смисъл националната правна уредба относно възможността за предоставяне на помощи за деца на чужденци, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България с предоставена временна закрила по реда на чл.39, ал.1, т.1 ЗУБ следва да се тълкува в съответствие с общностното право.

Тези съображения обосновават крайния извод на съда за незаконосъобразност на оспорения административен акт, поради което обжалваната заповед следва да бъде отменена. На основание чл. 173, ал. 2 от АПК, делото следва да бъде изпратено като преписка на административния орган за ново произнасяне по заявление-декларация с вх. № ЗСПД/Д-А/16804/26.09.2023г., подадено от И. К. с ЛНЧ [ЕГН] при съблюдаване на дадените с настоящо решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

На основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 10 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на И. К. Заповед № ЗСПД/Д-А/16804/02.10.2023г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Б..

ВРЪЩА преписката на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Б. за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона в едномесечен срок от получаване на решението.

Решението не подлежи на обжалване.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на преписи от него по реда на чл. 137 от АПК.